

1. 1. **Katera je najstarejša evropska mednarodna politična institucija?**

à svet evrope

1. 2. **Kje se nahajajo sedeži pglavitih institucij in organov?**

Svet Evrope à v Strasbourg v Franciji.

NATO à Bruselj

OVSE à Dunaj

1. 3. **Kdo je podal uradno pobudo za ustanovitev prve Evropske skupnosti?**

?? à Evropska unija (EU), kot jo poznamo danes, se je začela leta 1952 kot **Evropska skupnost za premog in jeklo (ESPJ)**. Njene ustanovne članice so bile Belgija, Nemčija, Francija, Italija, Luksemburg in Nizozemska. Združile so se z namenom, da bi državam odvzele nacionalno suverenost nad viroma, ki sta igrala ključno vlogo v obeh svetovnih vojnah (premog in jeklo), in tako ohranile trajen mir.

Zaradi uspešnega sodelovanja se je istih šest držav kmalu odločilo povezati tudi druge gospodarske dejavnosti (npr. kmetijstvo), da bi tako odpravile trgovinske ovire in ustvarile skupni trg. V letu 1958 je šesterica ustanovila **Evropsko gospodarsko skupnost (EGS)** in **Evropsko skupnost za atomsko energijo (Euratom)**. Institucije vseh treh Skupnosti so se združile leta 1967. Sčasoma so se tudi druge evropske države v več krogih širitve pridružile takratnim **Evropskim skupnostim (ES)** oziroma – od podpisa Maastrichtske pogodbe leta 1993 dalje – **Evropski uniji**.

1. 4. **Katere druge oblike gospodarskega povezovanja evropskih držav in zakaj so izgubile tekmo z Evropsko unijo?**

1. 5. **V čem sta se v temelju razlikovali ESPJ in EGS?**

à ESPJ (Evropske skupnosti za premog in jeklo) - Njen namen je bil oblikovati skupni trg za premog in jeklo, pri čemer bi lahko obstoječo obliko povezovanja postopno razširili na druga gospodarska področja. , EGS (Evropske gospodarske skupnosti) - doseči postopno povezovanje evropskih držav in vzpostaviti skupni trg.

1. 6. **Katere pglavite spremembe je prinesla Lizbonska pogodba?**

je ustavna pogodba evropske unije, podpisana je bila 1.12.2009, eu postane pravna oseba prinesla je delno spremenjeno porazdelitev pristojnosti med eu in dč. ES je postal najvišja usmerjevalna institucija okrepili so polačaj visokega predstavnika za zunanjo in varnostno politijo ustanovili so enotno zunanjo službo eu povečanje nadzorne vloge nacionalnih parlamentov povečanje pristojnosti evr.parlamenta na na podlagi zakonodaje. Določa nov institucionalni okvir, katerega cilj je današnje Evropsko unijo, ki šteje že 27 držav članic, narediti bolj demokratično, pregledno in učinkovito. Z novo pogodbo naj bi EU nastopala bolj enotno in prepoznavno tudi na svetovnem prizorišču.

1. **Od kdaj velja Lizbonska pogodba EU?** à Lizbonska pogodba, ki ni ustavna pogodba, ampak spreminja dosedanji pogodbi, je začela veljati 1. decembra 2009.
2. **8. Koliko članov ima Evropski svet, kje in kako pogosto zaseda? V čem se Evropski parlament razlikuje od nacionalnih parlamentov v državah članicah?**

à Redni sestanki evropskega sveta potekajo junija in decembra, voditelji pa sprejemajo najpomembnejše politične odločitve in določajo politične smernice za prihodnost (npr. o institucionalni reformi EU, razvoju skupnih politik). Neformalni sestanki sveta prav tako potekajo dvakrat letno (marca in oktobra) in so namenjeni obravnavi aktualnih tem (npr. zaposlovalna politika). Evropski svet je tista institucija, ki ima najpomembnejšo vlogo pri določanju skupne zunanje in varnostne politike. Predsednik Evropskega sveta skliče po dva sestanka v vsakem polletju.

EP je drugotni zakonodajalec, ki ima bistveno ožje zakonodajne pristojnosti in sorazmerno manjšo politično moč, kot jih imajo v demokratičnih državah nacionalni parlamenti. Predstavlja 27 držav članic EU ali približno 6% vseh prebivalcev EU.

1. 9. Navedite poglobite naloge komisije EU?

à Evropska komisija ima vlogo pobudnice: le ona lahko pripravlja predloge zakonodajnih aktov, o katerih nato odločata evropski parlament in Svet Evropske unije. Ima tudi izvršilno funkcijo – skrbi za izvajanje zakonodaje in v okviru tega sprejema podzakonske akte Unije, njene pristojnosti pa segajo tudi na oblikovanje skupnih politik in nadzorovanje evropskega proračuna. Še ena pomembna naloga evropske komisije je zagotavljanje uresničevanje ustanovitvenih pogodb in kot »varuh pogodb« lahko pred evropskim sodiščem toži vse druge skupne ustanove, državo članico oziroma njeno pravno osebo (pred sodiščem prve stopnje). Evropska komisija ima štiri glavne naloge:

- › predlaganje zakonodaje Svetu in Parlamentu;
- › izvajanje politik in proračuna EU;
- › varovanje pravnega reda EU (skupaj s sodiščem Evropskih skupnosti);
- › Sodelovanje pri predstavljanju Evropske unije na mednarodnem prizorišču in vodenja pogajanj s tretjimi državami.

10. Iz katere oblike povezovanja evropskih držav in kdaj je prerasla današnja OVSE?

11. Katere jezike uporabljajo na planarnih zasedanjih Evropskega parlamenta?

à EU ima 23 uradnih jezikov, redno pa tolmačijo 11 jezikov v EP.

12. Kdaj in kje potekajo zasedanja Evropskega parlamenta?

à Plenarna zasedanja Evropskega parlamenta so navadno v Strasbourgu, vsa dodatna zasedanja pa v Bruslju. Evropski parlament ima 20 odborov, ki so zadolženi za pripravljalo delo pred plenarnimi zasedanji, ter razne politične skupine, ki se v glavnem srečujejo v Bruslju. Generalni sekretariat ima sedež v Luxembourg in Bruslju...glej gor

13. Kdo predseduje Svetu za zunanje zadeve EU? à Catherine Ashton

14. Kje sta sedeža vrhovnih poveljnikov NATO?

à Monsu v Belgiji in Norfolkku v Virginiji v Združenih državah Amerike.

15. Kateri organ igra poglavitno vlogo pri pripravljanju sej Sveta EU?

à Direktorat sekretariata Sveta EU. Povezuje interese nacionalne države s skupnimi interesi. Veliko odločitev uskladijo že v Okviru Odbora stalnih predstavnikov in jih na sejah Sveta EU le potrdijo in uradno razglasijo. Odbor stalnih predstavnikov (OSP-COREPER) pripravlja najpomembnejše dokumente in odločitve Sveta EU kot ES.

16. Naštej štiri postopke pri sprejemanju in spreminjanju zakonodaje EU?

à ??

1. POSOPEK SODELOVANJA:

- uveden leta 1986 z Enotnim evropskim aktom
- Komisija predloži osnutke direktiv in uredb, Parlament pa o njih poda svoje mnenje
- Komisija nato lahko upošteva to mnenje osnutke tudi spremeni

. POSTOPEK SOGLASJA:

- uveden leta 1986
- potrebna je privolitev Parlamenta – gre za mednarodne sporazume, o katerih se je pogajala Komisija
- enako velja za širitev Unije ali spremembe kateri kolih pravil o volitvah

3. POSTOPEK SOODLOČANJA:

- uveden leta 1992 z Maastrichtsko pogodbo
- Parlament in Svet sta si enakopravna, ko gre za pomembna vprašanja (pretok delovne sile, notranji trg, raziskave, okolje, promet, kultura, izobraževanje)
- Parlament ima pravico zavrniti predlagano zakonodajo, če se absolutna večina odloči glasovati proti – lahko pa posreduje pravni odbor
- Amsterdamska pogodba je dodala še 23 področji soodločanja in pogodba iz Nice dodatnih sedem

4. POSTOPEK POSVETOVANJA:

- gre za posvetovanje Komisije z EP ob izdelavi predloga

- o predlogu sicer odloča Svet EU s kvalificirano večino (kmetijstvo) ali soglasjem (davčna politika)

17. Kateri evroposlanci iz RS so bili že drugič izvoljeni v Evropski parlament?

à Lojze Petrlje, Jelko Kacin, Romana Jordan Cizelj

18. Kaj zagotavlja 5. Člen Severnoatlantske pogodbe?

à 5. člen: države podpisnice obvezuje, da oborožen napad na eno ali več držav podpisnic obravnavajo kot napad na vse podpisnice. Individualno ali v sodelovanju z drugimi državami podpisnicami bodo zaveznice takoj pomagale napadeni državi oz. državam na način, ki ga bodo ocenile za najnujnejšo, vključno z uporabo oborožene sile. Namen teh posegov bo, da bi ponovno vzpostavili in ohranili varnost v severnoatlantskem prostoru.

19. V čem se OVSE razlikuje od NATO?

20. Kdo predseduje najvišjemu organu NATO in na podlagi katerega načela ta

à ANDERS FOGH RASMUSSEN

21. Katere so poglobljene naloge Evropske centralne banke?

à ECB je odgovorna za nadzor nad nemotenim delovanjem plačilnih sistemov članic ter za oblikovanje in izvajanje monetarne politike EU. Glavna naloga ECB je vzdrževanje stabilnosti cen na območju eura, s čimer se ohranja njegova kupna moč.

kakšno funkcijo ima evropska centralna banka – sedež je v Frankfurtu

* ECB sestavlja skupaj s centralnimi Bankami držav članic Evropski sistem centralnih bank, ki vodi denarno politiko EU.

* ECB ne sme prejemati nikakršnih navodil ali zahtev držav članic ter uživa popolno neodvisnost (ameriški Federal Reserve).

Temeljne naloge ECB so:

- stabilizacija cen na evro področju
- voditi denarno politiko EU
- določanje tečajne politike tretjih držav
- hraniti in upravljati devizne rezerve držav članic

- nadzor nad plačilnimi sistemi

22. Kakšno je razmerje med Evropskim sodiščem za človekove pravice in Evropskim sodiščem pravice?

esčp spada pod svet evrope, nanj se lahko pritožijo vsi, po tem, ko so izčrpali vse pravne vire v svoji državi, sodišče evropske unije pa deluje na relaciji med državami in razrešuje spore med državami članicami.

23. Kdo in kako imenuje in odstavlja člane Evropske komisije?

Člani komisije so komisarji. Novo komisijo imenujejo vsakih 5 let in sicer v 6. mesecih po volitvah v EP. Komisija je politično odgovorna Parlamentu, ki jo lahko odstavi z najmanj dvotretinjskim izglasovanjem nezaupnice. Komisija deluje kot kolegij, v katerem velja kolektivna odgovornost pred Parlamentom in individualna odgovornost za delo na področjih, za katere so zadolženi posamezni komisarji. Sestaja se vsako sredo v Bruslju. Vlade držav članic na ravni Evropskega sveta se dogovorijo, koga bodo imenovali za novega predsednika komisije. To mora potrditi EP. Mandatar za predsednika komisije, v stiku z vladami držav članic izbere 24 kandidatov za člane Komisije. Parlament nato obravnava predloge. Parlament glasuje o celotnem seznamu kolegija, za potrditev je potrebna 2/3 večina.

24. Konvergenčni kriteriji za pridružitvev območju evra?

! Da lahko država članica EU uvede evro, mora izpolniti določena merila - to so tako imenovana konvergenčna oz. mastrichtska merila:

- Nizka stopnja inflacije: stopnja inflacije ne sme za več kot 1,5 odstotne točke presežati povprečja stopnje inflacije treh držav članic, ki so dosegle najboljše rezultate glede stabilnosti cen.
- Nizka stopnja obrestnih mer: dolgoročne obrestne mere ne smejo presežati povprečja obrestnih mer treh držav članic z najnižjo stopnjo inflacije za več kot 2 odstotni točki.
- Stabilni tečajji valut: spoštovanje mej nihanja ($\pm 15\%$), predvidenih z mehanizmom deviznih tečajev v ERM II, vsaj dve leti, brez devalvacije valute.
- Vzdržni položaj javnih financ:
 - o javno-finančni primanjkljaj ne sme presežati 3% BDP, razen če je to razmerje znatno in neprestano upadalo ter doseglo raven blizu referenčne vrednosti ali če je prekoračitev referenčne vrednosti samo izjemna in začasna ter razmerje ostaja blizu referenčne vrednosti;
 - o javni dolg ne sme presežati 60% BDP, razen če se to razmerje zadostno zmanjšuje in z zadovoljivo hitrostjo dosega referenčno vrednost.
- Skladnost pravnih redov držav članic, zlasti predpisov, ki se nanašajo na centralne banke, z določili členov 108 in 109 Pogodbe in s Statutom ESCB.

Konvergenčna merila so:

* Povprečna letna stopnja inflacije ne sme z več kot 1.5% preseči povprečja treh članic z najbolj stanovitno ravnjo cen;

* raven letnega povprečja obresti na dolgoročna posojila ne sme preseči za več kot 2% ravni v treh državah;

* skupni javni trg ne sme presežati 6% nacionalnega proizvoda

25. Obkroži:

1. Svet Evrope je danes evropska politična organizacija z največjim številom članic ?
2. Vse članice NATA so dolžne po pogodbi sodelovati v operacijah v podporo miru tudi pogodbenega območja!
3. Vse članice EU so vključene v evro območje.
4. Poslanci EP iz Slovenije delujejo v slovenskem poslanskem klubu.
5. Režim Schengen velja le za članice EU.
6. Evropska centralna banka odobrava vse državne proračune članic EU.
7. Velika Britanija je ena od ustanoviteljic prve evropske skupnosti ESPJ.
8. Polnopravno članstvo v Svetu Evrope ni pogoj za kandidaturo v EU.
9. Predsedovanje v Svetu Evrope rotira vsako leto .
10. V Evropsko sodišče pravice imenujejo države članice po tri sodnike.
11. Evropski parlament lahko odstavi predsednika Evropskega Sveta.
12. Predsedovanje v Svetu za zunanje zadeve EU rotira vsakih 6 mesecev.
13. Vse formacije Sveta EU imajo rotirajočega predsednika.
14. Evropske parlament ne more odpoklicat posamično vsakega evropskega komisarja, kateremu so dokazane nepravilnosti.
15. Lizbonska pogodba je ustanovila položaj Visokega predstavnika EU za skupno zunanjo in varnostno politiko.
16. Ustavno pogodbo EU so ratificirale vse tedanje članice EU.
17. Lizbonska pogodba omogoča Evropskemu parlamentu da izključi članico EU.